Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych
do spraw postępowań przed Europejskim
Trybunałem Praw Człowieka

Warszawa, dnia 21 października 2026 r.

Sprawozdanie z posiedzenia
Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
które odbyło się w dniu 28 września 2026 r.

Posiedzeniu przewodniczył Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, Paweł Wierdak („Pełnomocnik").

I. Informacja o bieżącej działalności Pełnomocnika

1. Informacja nt. danych statystycznych

Posiedzenie rozpoczęto od przedstawienia krótkiej informacji dotyczącej danych statystycznych odnoszących się do spraw przeciwko Polsce toczących się przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej Trybunał, ETPC) oraz spraw pozostających w wykonywaniu pod nadzorem Komitetu Ministrów Rady Europy (dalej Komitet).

Pełnomocnik poinformował, iż w III kwartale 2026 r. Trybunał zakomunikował Rządowi 187 nowych skarg, z czego 179 dotyczyło przewlekłości postępowań – 176 spraw cywilnych i 3 spraw administracyjnych. W związku z utrzymującą się wysoką liczbą spraw dotyczących przewlekłości postępowań, we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości prowadzone są działania zmierzające do wypracowania odpowiednich rozwiązań. W ostatnim okresie odbyły się dwa posiedzenia podzespołu poświęcone zmianom ustawy o skardze na przewlekłość postępowania. Jednocześnie wskazano, że efekty podejmowanych działań nie będą widoczne w krótkiej perspektywie.

Wśród nowych spraw zakomunikowanych Rządowi znalazła się również skarga odnosząca się do kwestii związanych z funkcjonowaniem tzw. tajnych więzień CIA. Skarżący wskazuje na podobieństwo swojej sytuacji do sytuacji skarżących w sprawach *Al Nashiri* i *Abu Zubaydah*, w których Trybunał stwierdził naruszenia Konwencji w wyrokach z 2014 r.

Wśród nowych spraw dotyczących praworządności znalazły się:

- dwie sprawy dotyczące postępowań w przedmiocie uchylenia immunitetu sędziowskiego przed Izbą Dyscyplinarną Sądu Najwyższego;
- jedna sprawa dotycząca wyłączenia od orzekania czterech sędziów Trybunału Konstytucyjnego wybranych w nowej procedurze;
- pięć nowych skarg dotyczących sędziów określanych przez skarżących jako „neo-sędziowie", odnoszących się do uchylania przez Sąd Najwyższy orzeczeń z uwagi na niewłaściwy skład sądu. Sprawy te zostały zakomunikowane pod koniec czerwca 2026 r.

Tel.: +48 22 523 9319
dpt.pelnomocnik.etpc@msz.gov.pl
www.gov.pl/dyplomacja

Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

Pełnomocnik zaznaczył, że należy spodziewać się dalszego napływu spraw dotyczących praworządności. W listopadzie 2026 r. upływa bowiem okres zawieszenia ponad 1200 postępowań dotyczących tej problematyki.

Polska zajmuje obecnie trzecie miejsce pod względem liczby spraw pozostających w toku przed Trybunałem – ponad 3830 skarg. Dla porównania, wobec Turcji toczy się około 23 850 spraw, natomiast wobec Federacji Rosyjskiej około 5700 spraw dotyczących okresu poprzedzającego jej wystąpienie z systemu Konwencji.

Odnotowano również dalszy wzrost liczby wniosków o zastosowanie środków tymczasowych. Do końca sierpnia 2026 r. wpłynęło 205 takich wniosków, podczas gdy w całym 2025 r. było ich 151. Jednocześnie liczba środków tymczasowych faktycznie zastosowanych przez Trybunał pozostaje niższa – w około 10% przypadków Trybunał uwzględniał wnioski skarżących.

2. Informacja nt. posiedzenia Komitetu Ministrów Rady Europy poświęconego nadzorowi nad wykonywaniem wyroków ETPC

Przedstawiono informację dotyczącą posiedzenia Komitetu Ministrów Rady Europy poświęconego nadzorowi nad wykonywaniem wyroków Trybunału, które odbyło się w dniach 15–17 września 2026 r. w Strasburgu. Informację na temat przebiegu posiedzenia oraz przyjętych decyzji przedstawiła Kierownik Referatu Koordynacji Wykonywania Orzeczeń w Departamencie Prawno-Traktatowym MSZ.

II. Przegląd stanu wykonywania wyroków ETPC i identyfikacja pozostających do realizacji środków

W dalszej części posiedzenia przedstawiono stan wykonywania przez Polskę wyroków Trybunału w oparciu o *Raport z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2025 r.* przygotowanego przez Departament Prawno -Traktatowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Raport został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2026 r.

Z uwagi na obszerny charakter dokumentu podczas posiedzenia Zespołu przedstawiono najważniejsze dane zawarte w Raporcie, ze szczególnym uwzględnieniem informacji obrazujących stan wykonywania orzeczeń ETPC przez Polskę oraz pozostających do realizacji środków. Raport dostępny jest na stronie https://www.gov.pl/web/dyplomacja/raporty-roczne-rzadu-na-temat-wykonywania-orzeczen-etpc.

III. Informacja na temat dobrych praktyk w zakresie wykonywania wyroków, stosowania i upowszechniania standardów wynikających z EKPC i orzecznictwa ETPC

W ramach dyskusji dotyczącej dobrych praktyk w zakresie wykonywania wyroków ETPC oraz stosowania i upowszechniania standardów wynikających z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i orzecznictwa Trybunału przedstawiono działania podejmowane przez Policję oraz inne instytucje.

Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka przedstawiła działania podejmowane przez Komendę Główną Policji na rzecz upowszechniania tematyki praw człowieka. W szczególności wskazała na utworzenie sieci pełnomocników ds. ochrony praw człowieka działających przy komendach wojewódzkich Policji.

Pani Pełnomocnik zwróciła również uwagę na publikacje dotyczące Trybunału oraz jego orzecznictwa zamieszczane na stronie internetowej Policji i na przygotowywanie materiałów szkoleniowych opartych na orzeczeniach ETPC. Materiały te zostały przekazane do Akademii Policji w Szczytnie, Szkoły Policji w Katowicach oraz Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. Podkreślono obligatoryjny charakter wykorzystywania orzecznictwa ETPC przez wykładowców prowadzących szkolenia.

W toku dyskusji przedstawicielka Prokuratury Krajowej wyraziła zainteresowanie współpracą z Komendą Główną Policji w zakresie upowszechniania standardów ochrony praw człowieka wśród prokuratorów.

Odnosząc się do kwestii uwzględniania standardów wynikających z orzecznictwa ETPC na etapie procesu legislacyjnego, Dyrektor Departamentu Oceny Skutków Regulacji i Analiz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wskazała na potrzebę uwzględniania, w ramach oceny skutków regulacji, potencjalnych konsekwencji przyjmowania rozwiązań legislacyjnych, które mogłyby pozostawać w sprzeczności ze standardami wynikającymi z orzecznictwa ETPC. Zwróciła również uwagę na znaczenie działań edukacyjnych skierowanych do kadry urzędniczej oraz słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej.

Przedstawicielka Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa zwróciła uwagę na potrzebę dalszego upowszechniania orzecznictwa ETPC wśród sędziów sądów powszechnych oraz aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (dalej KSSiP). Wskazała w szczególności na potrzebę zapewnienia dostępu do informacji o istotnych orzeczeniach Trybunału, organizowania warsztatów poświęconych tej problematyce oraz uwzględniania orzecznictwa ETPC w programie nauczania KSSiP.

W dyskusji zwrócono uwagę na potrzebę systematycznego uwzględniania standardów wynikających z orzecznictwa Trybunału w działalności poszczególnych instytucji, zarówno na etapie tworzenia prawa i jego stosowania, jak i w ramach kształcenia zawodowego.

Pełnomocnik wyraził gotowość do wsparcia i koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty i instytucje w związku z wykonywaniem orzeczeń Trybunału.

W dalszej części dyskusji odniesiono się do zaleceń Komitetu dotyczących publikowania i upowszechniania tekstu Konwencji, orzecznictwa ETPC oraz innych istotnych materiałów. Członków Zespołu zachęcono do przedstawiania dobrych praktyk stosowanych w poszczególnych instytucjach oraz informacji na temat działań podejmowanych w celu realizacji tych zaleceń.

IV. Sprawy różne

1. Ustawa o wykonywaniu wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Pełnomocnik poinformował członków Zespołu, że prace parlamentarne nad ustawą dotyczącą wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zakończyły się w dniu 24 września 2026 r. wraz z przyjęciem ustawy przez Senat.

Podziękowano wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w proces legislacyjny oraz za zgłoszone uwagi i propozycje w procesie pracy nad ustawą. Na dzień posiedzenia ustawa oczekiwała na podpis Prezydenta RP.

2. Szkolenie dotyczące przygotowywania planów działań i raportów z działań.

Pełnomocnik poinformował o planowanym na dzień 2 października 2026 r. siedzibie MSZ szkoleniu dotyczącym przygotowywania planów działań (ang. *Action Plans)* i raportów z działań (ang. *Action Reports*).

Szkolenie poprowadzi Pan Szymon Janczarek, prawnik w Departamencie Wykonywania Wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Sekretariatu Rady Europy. Szkolenie będzie prowadzone w języku polskim i będzie miało charakter praktyczny. Jego celem będzie uporządkowanie sposobu przygotowywania informacji dotyczących wykonywania wyroków przedstawianych Komitetowi przez Polskę.

Podkreślono, że szkolenie jest szczególnie adresowane do osób przygotowujących materiały merytoryczne stanowiące podstawę opracowywania dokumentów przedkładanych Komitetowi Ministrów Rady Europy. Poinformowano, że przedstawiciele poszczególnych instytucji zgłaszają już udział w szkoleniu, a pozostałych zainteresowanych zachęcono do rejestracji.

3. Wizyta pani Clare Ovey Dyrektor ds. Praw Człowieka Rady Europy, nadzorującej Departament Wykonywania Wyroków ETPC

Pełnomocnik zreferował wizytę pani Clare Ovey, Dyrektor ds. Praw Człowieka Rady Europy, która miała miejsce w dniach 23-24 września 2026 r. w Warszawie. Z ramienia RE w delegacji uczestniczyli Pan Szymon Janczarek oraz Pani Dimitrina Lilovska z Departamentu Wykonywania Wyroków ETPC Sekretariatu Rady Europy.

Wizyta obejmowała spotkania z przedstawicielami administracji rządowej, parlamentarzystami, sędziami oraz przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego. Wśród głównych tematów rozmów znalazły się kwestie związane z praworządnością oraz wykonywaniem wyroków ETPC dotyczących dostępu do legalnej aborcji.

4. Warszawskie Seminarium Praw Człowieka

Pełnomocnik poinformował o planowanym na dzień 12 października 2026 r. Warszawskim Seminarium Praw Człowieka, którego tematem będą zagadnienia związane ze sztuczną inteligencją i wymiarem sprawiedliwości. Członków Zespołu zachęcono do udziału w wydarzeniu.

Paweł Wierdak
Pełnomocnik

Paweł Antoni Wierdak
2026-10-21 18:52:50

Tel.: +48 22 523 9319
dpt.pelnomocnik.etpc@msz.gov.pl
www.gov.pl/dyplomacja

Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa